

Teza: naruszenie godności zawodu przez radcę prawnego

Naruszeniem godności zawodu przez radcę prawnego jest używanie wulgarnego języka podczas rozmów z klientami, sugerowanie nielegalnych relacji z komornikiem, inicjowanie bezzasadnych postępowań sądowych czy wprowadzanie klientów w błąd.

Sygn. akt **WO 39/17**

ORZECZENIE

z dnia 16 maja 2017 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: SWSD Teresa Famulska

Sędziowie: SWSD Tomasz Fox

SWSD Robert Staszewski- sprawozdawca

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Jarosława Sobutki

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 maja 2017 r. sprawy radcy prawnego A. S.

obwinionej o to, że w okresie od połowy 2003 r. do połowy 2013 r. nie dopełniła należytej staranności przy wykonywaniu czynności zawodowych świadcząc pomoc prawną na rzecz J. i I. L. w stanie konfliktu interesów, działała na niekorzyść ww. Klientów, wprowadzała ich w błąd, tj. w sprawie czynów naruszających podstawowe wartości i zasady wykonywania zawodu radcy prawnego, określone w art. 6 ust. 1 i 2, art. 19, 20 i 20a Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały Nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r. w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2014 r., późn. 637 z późn. zm.)

na skutek odwołania Ministra Sprawiedliwości, na niekorzyść obwinionej od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w Warszawie z dnia 9 grudnia 2016 r.,

orzeka:

1.

zmienia zaskarżone orzeczenie w punkcie 1 i uznaje radcę prawnego A. S., WA- (...), winną niedopełnienia należytej staranności przy wykonywaniu czynności zawodowych, świadcząc pomoc prawną na rzecz J. i I. L. w stanie konfliktu interesów, działała na ich niekorzyść oraz wprowadzając ich w błąd, co stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art. 6 ust. 1 i 2, art. 20, art. 21 a) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały

Nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r. w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2014 r., późn. 637 z późn. zm.) i za ten czyn na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy o radcach prawnych wymierza obwinionej karę pieniężną w wysokości 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) oraz na podstawie art. 65 ust. 2a orzeka dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na okres 5 lat.

2.

Zasądza od obwinionej koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej kwocie 1.200 zł. (słownie złotych: jeden tysiąc i dwieście zł.) płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 12 stycznia 2015 r., Rzecznik Dyscyplinarny OIRP w Warszawie przedstawił r. pr. A. S. zarzut nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego, polegającego na niedopełnieniu należytej staranności przy wykonywaniu czynności zawodowych, świadcząc pomoc prawną na rzecz J. i I. L. w stanie konfliktu interesów, działania na niekorzyść ww. Klientów, wprowadzania ich w błąd, tj. w sprawie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust.1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 1 i 2, art. 19, 20 a) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

W dniu 13 czerwca 2016, Zastępca Rzecznika złożyła wniosek o ukaranie mec. S.. Podczas rozprawy w dniu 04 października 2016 r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego, zmodyfikowała kwalifikację prawną zarzucanego obwinionej czynu, poprzez zmianę wskazanego we wniosku o ukaranie art. 20a KERP na art. 21 lit. a oraz art. 22 ust. 1 lit. a KERP, w związku z czym, ostatecznie, kwalifikacja prawna stawianych obwinionej zarzutów sprowadzała się do naruszenia przepisów art. 6 ust. 1 i 2, art.19, art. 20, art. 21a oraz art. 22 ust. 1a Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Orzeczeniem z dnia 09 grudnia 2016 r., Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie, uznał obwinioną winną niedopełnienia należytej staranności przy wykonywaniu czynności zawodowych, świadcząc pomoc prawną na rzecz pokrzywdzonych I. i J. L., działała na ich niekorzyść i wprowadzała ich w błąd, co stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art. 6 ust. 1 w zw. z art. 19 KERP, którego tekst jednolity stanowi załącznik Nr 8/VIII/2010 do uchwały Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r. w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, wymierzając za ten czyn karę pieniężną w wysokości 6.000 zł oraz orzekając zakaz wykonywania patronatu na okres 2 lat, obciążając obwinioną zryczałtowanymi kosztami postępowania w wysokości 3.000 zł, płatnych na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Od przedmiotowego orzeczenia odwołanie wniósł Minister Sprawiedliwości, zaskarżając je w całości na niekorzyść obwinionej, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, mających wpływ na jego treść, polegający na niezasadnym przyjęciu, że czyn radcy prawnej A. S. nie został popełniony w stanie konfliktu interesów albowiem nie ma dowodów na to, że w sprawie w której reprezentowała pokrzywdzonych, reprezentowała jednocześnie bądź wcześniej J. Z., podczas gdy analiza zgromadzonych dowodów i ich ocena prawna prowadzi do wniosku przeciwnego, co skutkowało błędnym przyjęciem, że czyny obwinionej nie wypełniają dyspozycji przepisów art. 6 ust. 2, art. 20, art. 21 a oraz art. 22 ust. 1a KERP i bezpodstawnym przypisaniu radcy prawnemu A. S. popełnienia czynu sprzecznego jedynie z zasadami wyrażonymi w art. 6 ust. 1 w zw. z art. 19 KERP i w konsekwencji wymierzenie obwinionej niewspółmiernej kary w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz stopnia winy radcy prawnego A. S.. W związku z ww. zarzutami, Minister Sprawiedliwości wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez przyjęcie, że czyn radcy prawnego A. S. został popełniony w stanie konfliktu interesów oraz wymierzenie obwinionej kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres trzech lat oraz kary dodatkowej, zakazu wykonywania patronatu na okres pięciu lat.

Uzasadniając swoje odwołanie Minister Sprawiedliwości wskazał, że konflikt interesów nie polega jedynie na reprezentowaniu strony przeciwnej w procesie ale może polegać także na innej pomocy prawnej dla celów postępowania. Dodatkowo odwołujący wskazał, że bliskie relacje wiążące obwinioną z dłużniczką Państwa L. są w jego ocenie wystarczającym powodem do wyłączenia się zawodowego pełnomocnika z prowadzenia sprawy. Nadto stwierdził, że działania obwinionej podejmowane były bez racjonalnego uzasadnienia z korzyścią dla J. Z., wskazując jednocześnie na podstawowe cele jakim służyć winno unikanie konfliktu interesów oraz szczególną rolę tych regulacji w przypadku zawodu radcy prawnego, będącego zawodem zaufania publicznego. Kończąc, odwołujący zwrócił uwagę na brak w treści uzasadnienia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego odniesienia się do zawezwania do próby ugodowej jakie wystosowali Państwo L. w stosunku do obwinionej.

Sąd zważył co następuje.

W niniejszej sprawie Wyższy Sąd Dyscyplinarny w pełni podziela stanowisko Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie w jakim dokonał on analizy działalności obwinionej przez przyzmat naruszenia normy art. 6 ust. 1 w zw. z art. 19 KERP, natomiast w sposób odmienny ocenia zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w zakresie naruszenia norm art. 6 ust. 2, art. 20 oraz art. 21a KERP, dzieląc w tej materii w całości stanowisko Ministra Sprawiedliwości, wyrażone w odwołaniu, czego efektem była modyfikacja w tym zakresie kwalifikacji prawnej zarzucanych obwinionej czynów a w konsekwencji wymiaru kary.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny w sposób odmienny od odwołującego, uznał jednak, że w niniejszej sprawie brak jest dowodów aby przyjąć, że obwiniona dopuściła się naruszenia art. 22 ust. 1a Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

W zakresie naruszenia art. 20 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, należy stwierdzić, że w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, w niniejszej sprawie doszło do istotnego konfliktu interesów, który ujawnił się już w chwili, w której mogło pojawić się prawdopodobieństwo konieczności podejmowania działań przez obwinioną przeciwko J. Z. i konflikt ten trwał również w chwili gdy obwiniona dowiedziała się od Państwa L. o problemach, związanych z zaprzestaniem spłaty kredytu (pożyczki) przez J. Z.. Okoliczność ta (mając na uwadze przede wszystkim nadrzędny obowiązek radcy prawnego, dbania o interesy swoich Klientów oraz unikania konfliktu interesów), rodziła konieczność po stronie pełnomocnika Państwa L., podjęcia działań, zmierzających do odzyskania pożyczki od p. S., w tym do podjęcia niezbędnych kroków prawnych z wystąpieniem na drogę postępowania sądowego włącznie, co skutkowało winno wyłączeniem się radcy prawnego z dalszego prowadzenia sprawy i świadczenia pomocy prawnej dla Państwa L., szczególnie gdy bezsporną w niniejszej sprawie kwestią była długoletnia znajomość obwinionej i J. Z..

Odnosnie naruszenia przez obwinioną art. 21 a KERP, nie ulega wątpliwości, że w przypadku gdyby obwiniona w sposób prawidłowy przystąpiła do realizacji swoich obowiązków jako pełnomocnik Państwa L., ewentualne postępowanie sądowe, prowadzone byłoby przez obwinioną przeciwko osobie z którą łączyła ją bliska znajomość, zatem nie sposób uznać, że przy świadczeniu pomocy prawnej, radca prawny mogłaby w sposób obiektywny a przede wszystkim najbardziej korzystny dla Państwa L., reprezentować ich interesy. W ocenie WSD okoliczność ta jest wystarczającym elementem aby uznać, że w niniejszej sprawie wystąpił konflikt interesów i granicach ustalonego przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny stanu faktycznego w sprawie, Wyższy Sąd Dyscyplinarny podziela w tym zakresie argumentację Ministra Sprawiedliwości. Na marginesie, WSD stwierdza, że okoliczność, iż obwiniona nie prowadziła de facto postępowania w którym po przeciwnych stronach występowałiby Państwo L., reprezentowani przez obwinioną oraz J. Z., nie przesądza, że konflikt ten nie wystąpił gdyż interesu obu stron sporu w niniejszej sprawie, stały w oczywistej sprzeczności. Nie sposób przyjąć, że (ze względu na bliską znajomość obwinionej z J. Z.), obwiniona mogłaby w sposób należyty świadczyć pomoc prawną na rzecz J. i I. L..

W zakresie naruszenia przez obwinioną dyspozycji art. 6 ust. 2 KERP w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, w niniejszej sprawie doszło do naruszenia godności zawodu radcy prawnego z uwagi na wskazane przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przypadki nagannych zachowań obwinionej jak np. używanie wulgarnego języka podczas rozmów z Klientami, sugerowania nielegalnych relacji z komornikiem, inicjowanie bezzasadnych postępowań sądowych czy wprowadzanie Klientów w błąd. Wyższy Sąd Dyscyplinarny w pełni podziela i przyjmuje jako własne ustalenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie stanu faktycznego, natomiast odmiennie niż czyni to OSD, dostrzega w nim naruszenie zasad etyki przez obwinioną, wyrażonych w art. 6 ust. 2. KERP.

Niezależnie od wskazanych wyżej rozważań, należy stwierdzić, że realnym potwierdzeniem istnienia konfliktu interesów w niniejszej sprawie jest fakt, że obwiniona (mając wiedzę o trudnościach w rozliczeniu i spłacie pożyczki, będąc pełnomocnikiem Państwa L.) nie podjęła w Ich imieniu działań, zmierzających do jej odzyskania od J. Z..

Dokonując modyfikacji kwalifikacji prawnej zarzucanego obwinionej czynu oraz oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, Wyższy Sąd Dyscyplinarny w sposób odmienny niż uczynił to Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ocenił

zachowanie obwinionej w kontekście naruszenia zasad etyki radcy prawnego, podzielił w znacznej części stanowisko, zawarte w odwołaniu, czego efektem jest zmiana w zakresie wysokości orzeczonej kary, poprzez jej podwyższenie do kwoty 10.000 zł oraz podwyższenie okresu zakazu sprawowania patronatu do lat 5. Wymierzając obwinionej ww. kary, Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał, że będzie to kara adekwatna zarówno do stopnia społecznej szkodliwości czynu jaki stopnia winy obwinionej.

Wobec powyższego postanowiono jak na wstępie.

O kosztach postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym orzeczono w oparciu o przepis 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych.